

MOCIÓ PER A LA PROMOCIÓ D'HORTS URBANS A CALAFELL

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

En l'actual situació de crisi econòmica, especialment accentuada per la crisi immobiliària, a les ciutats i pobles d'arreu dels Països Catalans hi han quedat una gran quantitat de solars sense edificar per habitatge o altres usos que resten totalment improductius i mancats de qualsevol funció social i sovint es troben en situació d'abandonament.

En aquest context, es fa necessari promoure una política pels solars i terrenys de titularitat pública, però també privada, situats dins de l'àmbit urbà i periurbà, encaminada a la promoció d'activitats d'interès social i compatibles amb l'ecologia, el paisatge i el marc normatiu actual.

En els darrers anys, gràcies a la iniciativa dels ajuntaments, entitats i empreses de diferents ciutats dels Països Catalans, s'ha creat una extensa i creixent xarxa d'horts municipals. Els espais d'horta ubicats en zones urbanes i periurbanes produeixen un benefici social més que destacable, principalment per la seva funció de lleure, educativa, cultural, d'autosuficiència alimentària i terapèutica.

L'hort urbà pot ser un factor a tenir en compte en les metodologies de suport a les persones i famílies amb l'objectiu d'avançar cap a l'autonomia financera i la inclusió social. L'hort urbà pot esdevenir un punt de suport clau a aquelles unitats de convivència on tots els seus membres es troben a l'atur, o bé que disposen d'escassos recursos econòmics. El fet de disposar d'un espai per conrear amb aigua pot contribuir a l'assoliment de l'autosuficiència alimentària, desvinculant a persones i famílies de l'àmbit de la caritat. Els horts, en una conjuntura com l'actual on l'atur ha esdevingut una de les principals problemàtiques de la nostra societat, poden esdevenir espais ocupacionals per a aturats amb dificultats de trobar feina.

L'hort urbà també apareix com a espai per a la teràpia ocupacional i es pot orientar també a col·lectius específics com són el dels malalts mentals, drogodependents, discapacitats intel·lectuals, gent gran en edat senil, i també en malalts d'Alzheimer, entre d'altres.

El lleure productiu és una alternativa al lleure de consum. En el cas de l'hort, la persona s'esplaia cultivant, representant una activitat de baix cost o fins i tot rendible per a qui la practica. A més, és una manera d'obtenir uns aliments d'alt valor nutritiu (hortalisses riques

en minerals i vitamines) i sanitari, quan es cultiven amb el mètode ecològic. A tot això cal afegir-hi la qualitat que posseeixen per ser de temporada i de producció local, i l'estalvi energètic que suposen pel fet d'estar fora dels grans circuits de distribució (producció per a l'autoconsum). Actualment, el col·lectiu d'homes jubilats encapçala la pràctica de l'horticultura del lleure, el que demostra que es tracta d'una proposta molt adient per fomentar la jubilació activa, tot i que cal trencar amb la divisió de gènere existent.

Existeixen diverses experiències d'horticultura de lleure, educativa i terapèutica. Algunes d'aquestes experiències s'han plantejat d'una manera concreta, i es desenvolupen estrictament dins l'àmbit específic on s'emmarquen (lleure, educatiu o terapèutic). En la seva funció educativa, l'hort urbà s'ha incorporat als programes de les escoles, instituts i també universitats, esdevenint un element imprescindible per a l'aprenentatge de diverses disciplines.

En altres casos, en canvi, els seus protagonistes pretenen anar més enllà, i contemplen l'hort urbà com un instrument polític de canvi, de construcció de comunitats inclusives, i de transformació econòmica i social. Es tracta, en definitiva, d'un model de desenvolupament sostenible i respectuós amb el territori amb un alt valor social per a moltes persones i col·lectius.

Dins la trama urbana i l'entorn periurbà de Calafell disposem d'una gran quantitat de solars buits i abandonats, molts d'ells idonis per a l'impuls d'un projecte d'aquestes característiques. Molts i moltes propietàries d'aquests espais podrien considerar la cessió temporal d'aquests solars per al desenvolupament d'un projecte d'aquestes característiques. Aquesta iniciativa podria acabar amb molts problemes de seguretat ciutadana, higiene i salubritat, donant un ús social a uns espais privats en desús i que sovint generen molèsties a la ciutadania. Així mateix, també existeixen solars edificables de titularitat municipal en els quals, atesa l'actual conjuntura econòmica, no es preveu que s'hi construeixi ni a curt ni a mitjà termini.

En conseqüència, i atès que és necessari desenvolupar el nostre municipi dotant a cadascuna de les parts que l'integren del màxim valor social, es considera que els horts urbans són un dels recursos útils que s'han de potenciar, tant per a les persones que hi participen, permetent ocupar el seu temps, com pel paisatge urbà i també per avançar cap a la sobirania alimentària de les persones amb menys recursos.

Per tot l'exposat, la Candidatura d'Unitat Popular de Calafell proposa al Ple l'adopció dels següents

ACORDS

PRIMER.- Crear un grup de treball dins la Comissió de Medi Ambient i Seguretat Ciutadana¹, formada per representants dels diferents grups municipals representats a l'Ajuntament, tècnics o tècniques municipals de les àrees afectades per aquest projecte (treballant transversalment), associacions interessades en participar en la xarxa, i persones interessades a títol individual. En aquests dos últims casos, els i les membres inicials de la Comissió determinaran i treballaran per ampliar la participació ciutadana al màxim nombre d'entitats i ciutadanes. Així mateix, els treballs d'aquest grup podran ésser complementats pels mecanismes recollits en el Reglament de Participació Ciutadana de l'Ajuntament de Calafell.

SEGON.- Aquest grup de treball estudiarà la creació d'una xarxa d'hortos municipals i haurà d'emetre un informe inicial abordant, entre d'altres, els següents aspectes:

- Estat actual de l'horticultura urbana al municipi
- Característiques dels solars i altres terrenys ubicats dins de l'àmbit urbà i periurbà de Calafell per valorar la seva disponibilitat a efectes de poder ser destinats provisionalment a l'ús d'hortos urbans
- Previsió de la disponibilitat dels terrenys per als usos definitius
- Ubicació
- Aspectes morfològics, característiques del sòl i accessibilitat a serveis (facilitat de rec, etc.)
- Cost econòmic
- Fórmules de cessió en el cas dels terrenys privats
- Formació tècnica
- Accés al mercat local
- Fórmules de protecció dels espais de cultiu
- Gestió del projecte
- Reglament de funcionament o altres qüestions que s'estimin oportunes

TERCER.- Els espais contemplats com a potencialment destinables a l'horticultura urbana podran ser de titularitat municipal o privada. En aquest darrer cas, l'ajuntament haurà d'exercir de mitjancer entre la propietat i els potencials usuaris a fi i efecte d'arribar a un possible acord, si s'escau.

¹ A l'empara de l'article 65.9 del Reglament Orgànic Municipal de l'Ajuntament de Calafell.

QUART.- Atès que aquest Ajuntament va aprovar una moció contra l'ús d'insecticides i herbicides agrotòxics en els espais municipals, i entenent que aquests horts seran de propietat o bé de gestió municipal, les persones usuàries d'aquests horts hauran d'utilitzar mètodes i tècniques acceptades per l'agricultura ecològica, contribuint així a la millora de l'ecosistema.

CINQUÈ.- Redactar un programa d'actuacions per a la valorització dels terrenys finalment seleccionats amb l'objectiu d'adequar-los i oferir-ne la possibilitat de cessió, en el cas dels privats, per tal de desenvolupar l'agricultura dins del municipi, en general, i que inclogui el desenvolupament de l'horticultura amb finalitats socials i recreatives.

SISÈ.- Comunicar aquests acords a totes les àrees, àmbits, agrupacions i/o organismes pertinents i implicats per tal que en restin assabentats.

Candidatura d'Unitat Popular de Calafell

Calafell, 26 de maig de 2016